

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av överenskommelsen med republiken Namibia om främjande av och skydd för investeringar samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den med republiken Namibia den 31 oktober 2002 undertecknade överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar samt ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen. Syftet med överenskommelsen är att göra i synnerhet de rättsliga grunderna i fråga om investeringar mellan länderna klarare samt att främja och intensifiera det ekonomiska samarbetet med republiken Namibia. Genom överenskommelsen vill man garantera gynnsamma villkor för investeringar som görs i det ena avtalsslutande landet av den

andra avtalsslutande partens medborgare och företag samt erkänna behovet av att skydda investeringarna.

Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av vissa till området för lagstiftningen hörande bestämmelser i överenskommelsen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en av republikens president fastställd tidpunkt samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Grundandet av staten Namibia föregicks av en lång och svår kolonialtid. De första européerna kom till Namibia på 1500-talet. Landet blev tyskt protektorat år 1884. Förvaltningen överfördes från Tyskland till Sydafrika med samväldets mandat efter första världskriget. Efter andra världskriget fortsatte Sydafrika sin förvaltning trots FN:s generalförsamlings och Internationella domstolens vädjan. Namibia förklarades som självständig stat den 21 mars 1990. Till president valdes Sam Nujoma. Han tog som sitt inrikespolitiska mål att främja den nationella försoningspolitiken.

Namibia har ett tvåkammarsparlament som väljs med fem års mellanrum. Regeringspartiet är SWAPO, som i det förra valet år 1999 fick 76,1 % av rösterna.

Namibias ekonomi baserar sig på marknadsekonomin. Den ekonomiska infrastrukturen är relativt god och bruttonationalprodukten befinner sig på en lägre medelnivå. Till landets grundläggande problem hör en låg tillväxt i fråga om bruttonationalprodukten, en alltför bred offentlig sektor, stark befolkningstillväxt, hög arbetslöshet och de största inkomstskillnaderna i världen. I slutet av år 2001 var inflationen under 9 %. Statsskulden utgör ca 25 % av bruttonationalprodukten och håller ytterligare på att växa.

Namibias ekonomiska tillväxt har under de senaste sex åren i medeltal varit 3,1 %. År 2001 stannade tillväxten i världsekonomin under 2 % på grund av recessionen. Ekonomin är beroende av basprodukterna (mineraler och fisk). Namibias export består av halvådelstenar och ädelstenar samt värdefulla metaller (29 %), av fiskprodukter (24 %), av uran (9 %) och av tryckta pappersprodukter m.m. (10 %). De viktigaste exportländerna var år 2002 Storbritannien (50,4 %), Sydafrika (20,9 %) samt Spanien, Angola och Förenta staterna (omkring 5 %). Namibia importerar livsmedel, transportmedel med tillhörande reservdelar, telefoner, radio- och TV-apparater och andra apparater samt fartyg och båtar. Sydafrika är

det främsta landet från vilket importen sker (87,5 %), medan de följande länderna i ordningen, Storbritannien, Förenta staterna, Tyskland och Argentina, står för en andel på högst två procent. En del av importen från Sydafrika härstammar från tredje land, men på grund av den gemensamma tullunionen registreras Sydafrika som exportland.

Ekonomiskt sett är Namibia ytterst beroende av Sydafrika. Landets valuta är bunden till Sydafrikas rand, som är lagligt betalmedel också i Namibia. Den utvecklade tillverkningsindustrin och den låga tillverkningsgraden utgör belastningar för landets ekonomi. För att locka utländska investerare har en särskild lagstiftning om områden för ekonomisk produktion stiftats, enligt vilken den exportindustri som etablerats i landet beviljas bl.a. skattelättnader.

År 1998 gjordes i Namibia utländska direktinvesteringar till värdet av 98 miljoner amerikanska dollar, år 1999 till värdet av 109 miljoner dollar och år 2000 till värdet av 114 miljoner dollar. Mängden direktinvesteringar utgjorde på 1990-talet i medeltal 4 % av bruttonationalprodukten. De motsvarande siffrorna för Sydafrika och Botswana var 1,6 % och 1,7 % av bruttonationalprodukten.

Kontakterna mellan Finland och Namibia knöts i samband med det missionsarbete som inleddes i norra Namibia på 1870-talet. Finland vill främja Namibias stabilitet och skapa förutsättningar för en fredlig och hållbar utveckling.

De ekonomiska relationerna mellan Finland och Namibia är anspråkslösa. År 2001 utgjorde Finlands export till Namibia 1,139 miljoner euro och den bestod bl.a. av elektriska anordningar samt radio- och TV-apparater. År 2001 utgjorde värdet av Finlands import från Namibia 11 000 euro.

Namibia är en av Finlands viktigaste partners inom utvecklingssamarbetet och år 2001 gavs 7,1 miljoner euro i utvecklingsbistånd. I sin relation till Namibia iakttar Finland alla sina principer för utvecklingssamarbete: att minska fattigdomen, förebygga miljöproblem samt öka de mänskliga rättigheterna och demokratin.

Utöver utvecklingssamarbetet anses främjandet av ett bredare ekonomiskt samarbete med Namibia vara viktigt. Finland har som mål att genom att skapa gynnsammare förutsättningar för handeln och investeringsverksamheten utvidga det ekonomiska samarbetet från en verksamhet som baserar sig på utvecklingssamarbete till en verksamhet som i större grad styrs av marknadsvillkoren. Denna målsättning gynnar också överenskommelsen om främjandet av och skyddet för bilaterala investeringar.

Sedan tidigare har Finland gällande överenskommelser om skydd för investeringar med följande länder: Egypten (FördrS 3/1982), Kina (FördrS 4/1986), Sri Lanka (FördrS 54/1987), Malaysia (FördrS 79/1987), Ungern (FördrS 20/1989), Ryssland (ingånget med Sovjetunionen, FördrS 58/1991, protokoll om ändring FördrS 57/1999), Tjeckien (ingånget med Tjeckiska och Slovakiska Federativa Republiken, FördrS 73/1991), Estland (FördrS 104/1992), Lettland (FördrS 5/1993), Rumänien (FördrS 121/1992), Litauen (FördrS 119/1992), Uzbekistan (FördrS 74/1993), Ukraina (FördrS 6/1994), Vitryssland (FördrS 89/1994), Turkiet (FördrS 29/1995), Chile (FördrS 23/1996), Vietnam (FördrS 27/1996), Argentina (FördrS 21/1996), Republiken Korea (FördrS 25/1996), Thailand (FördrS 35/1996), Slovakien (ingånget med Tjeckiska och Slovakiska Federativa Republiken, FördrS 73/1991), Peru (FördrS 33/1996), Förenade Arabemiraten (FördrS 22/1997), Kuwait (FördrS 32/1997), Indonesien (FördrS 34/1997), Moldova (FördrS 42/1997), Kazakstan (FördrS 20/1998) Polen (FördrS 28/1998), Albanien (FördrS 16/1999), Oman (FördrS 18/1999), Bulgarien (FördrS 50/1999), Filippinerna (FördrS 52/1999), Libanon (FördrS 4/2000), Slovenien (FördrS 37/2000), Mexiko (FördrS 54/2000), Republiken Sydafrika (FördrS 8/2001), Bosnien-Hercegovina (FördrS 7/2001), Ecuador (FördrS 79/2001), Makedonien (FördrS 21/2002), Tanzania (FördrS 94/2002) samt Kroatien (FördrS 92/2002).

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Bestämmelserna i överenskommelsen syftar närmast till att minska möjligheterna att behandla näringslivets investeringar godtyckligt samt till att göra investeringsmiljön i mållandet mer förutsägbar. Genom överenskommelsen strävar man efter att minska den politiska länderisken som ansluter sig till utländska investeringar, och därigenom sänka investeringströskeln för företagen. Överenskommelsen har även en sänkande effekt på finansieringskostnaderna för utländska investeringar.

I överenskommelsen definieras begreppen investerare, investering och avkastning samt överenskommelsens geografiska tillämpningsområde. Genom överenskommelsen främjas investeringar allmänt och skyddas investeringar som gjorts i landet.

Enligt överenskommelsen skall vardera avtalslutande parten på sitt territorium medge investeringar som görs av den andra avtalslutande partens investerare en rättvis behandling samt fullt och kontinuerligt skydd. På investeringar skall tillämpas en behandling som är minst lika förmånlig som den som tillämpas på investeringar gjorda av egna investerare eller av investerare från länder som har ställning som mest gynnad nation, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren.

Investeringar som avses i överenskommelsen kan inte exproprieras eller nationaliseras, annat än på icke-diskriminerande basis och i allmänt intresse. En dylik åtgärd kan vidtas endast mot direkt, tillräcklig och faktisk ersättning och med iakttagande av lagliga tillvägagångssätt.

Investeringsförluster som orsakas av krig, väpnade konflikter, nödlägen eller motsvarande händelser skall gottgöras eller ersättas till minst samma nivå som gottgörelse som medges parternas egna investerare eller investerare från länder som har ställning som mest gynnad nation.

Överenskommelsen möjliggör omedelbar överföringsfrihet för tillgångar i konvertibel valuta.

I överenskommelsen ingår bestämmelser om skiljeförfarande vid domstol och internationellt skiljeförfarande för den händelse att det uppstår tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part. Tvister mellan de avtalsslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen skall avgöras i en internationell skiljedomstol som inrättas särskilt för varje enskilt fall.

Vidare förbinder sig vardera avtalsslutande parten att publicera eller annars offentligen tillhandahålla sina lagar, bestämmelser och tillvägagångssätt som kan inverka på tillämpningen av överenskommelsen.

I propositionen ingår ett förslag till blankettlag, genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några direkta verkningar på statsfinanserna. Genom förslaget strävar man efter att främja finländska företags möjligheter att idka verksamhet i det andra avtalsslutande landet genom att skapa gynnsammare och tryggare förutsättningar för dessa företags investeringsverksamhet.

4. Beredningen av propositionen

Utgående från den rekommendation myndigheterna och industrins organisationer framfört föreslog Finland i början av år 2000 för Namibia att länderna skulle inleda förhandlingar om en överenskommelse om investeringsskydd. Samtidigt överlämnades Finlands utkast till överenskommelsen. Namibia noterade utkastet till överenskommelse i november. På basis av svaren bedömdes att förhandlingar kunde inledas. Förhandlingarna fördes i Windhoek i december 2000 och i oktober 2001, varvid utkastet till överenskommelse färdigställdes och paraferades på ändamålsenligt sätt.

För godkännande av överenskommelsen bad utrikesministeriet om utlåtanden från utomstående instanser: handels- och industriministeriet, finansministeriet, Finnfund, Finnvera, stiftelsen Invest in Finland, Kemiindustrin rf, Centralhandelskammaren, Metallindustrins centralförbund, Skogsindustrin rf, Finlands Bank, Bankföreningen i Finland samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund.

Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 31 oktober 2002. Utrikeshandelsminister Jari Vilén undertecknade överenskommelsen för Finlands del och handels- och industriminister Jesaya Nyamu för Namibias del.

DETALJMOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll

Inledning. I inledningen till överenskommelsen ingår i enlighet med Finlands modellöverenskommelse hänvisningar till Internationella arbetsorganisationen och miljön.

Artikel 1. I artikeln definieras begreppen investering, investerare, avkastning och de avtalsslutande parternas territorier. Av artikelns ordalydelse framgår att överenskommelsen också gäller investeringar som den andra avtalsslutande parten gjort och som är i finländsk ägo eller besittning.

Artikel 2. Vardera avtalsslutande parten förbinder sig att främja investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare och skydda investeringar som gjorts på dess territorium av den andra avtalsslutande partens investerare och att medge dem en rättvis behandling samt fullt och kontinuerligt skydd. Inga oskäligen eller godtyckliga åtgärder får vidtas av värdstaten mot investeringar och affärsverksamhet i samband med dem.

Artikel 3. I artikeln förbinder sig de avtalsslutande parterna att ombesörja den offentliga tillgången till lagar, bestämmelser på lägre nivå samt myndighetsbeslut som inverkar på tillämpningen av avtalet. En avtalsslutande part är inte skyldig att lämna ut uppgifter som är konfidentiella eller hänför sig till ägande eller att ge tillträde till sådana uppgifter vilkas röjande skulle strida mot den avtalsslutande partens lagstiftning om handlingars offentlighet eller skada enskilda investerares legitima kommersiella intressen.

Artikel 4. Artikeln förpliktar värdparten att garantera investeringar som görs av investerare från den andra avtalsslutande parten och avkastning av dem en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som värdparten medger sina egna investerares investeringar eller investeringar som görs av investerare från något land med ställning som mest gynnad nation. Kravet på förmånlig behandling utsträcks också till den andra avtalsslutande partens investerare när det gäller skötsel, underhåll, användning,

utnyttjande eller försäljning av investeringar. Värdparten får inte på sitt territorium ställa anspråk på investeringar som gjorts av investerare från den andra avtalsslutande parten, genom vilka man ingriper i affärsverksamheten t.ex. genom bestämmelser som gäller anskaffning av råmaterial samt tillverkning och distribution av varor. En avtalsslutande part kan dock i enlighet med sina lagar och bestämmelser stöda sina små och medelstora företag, förutsatt att det inte förorsakar den andra avtalsslutande partens investerare, som redan befinner sig i landet, eller partens investeringar skada.

Artikel 5. I artikeln fastställs undantag från den behandling som mest gynnad part som är huvudregel. Bland annat regionala ekonomiska organisationer och tullunioner lämnas utanför överenskommelsen på så sätt, att parterna inte är förpliktade att utvidga förmåner som följer av dem till att gälla investerare från den andra avtalsslutande parten. Likaså lämnas förmåner som föranleds av internationella skatteöverenskommelser samt multilaterala investeringsavtal i likhet med specialarrangemang som gäller landets gränsområden utanför överenskommelsen.

Artikel 6. Expropriation eller nationalisering av egendom beläggs med strängare villkor än vad som är vanligt i den nationella lagstiftningen. Dessa åtgärder kan vidtas endast i allmänt intresse, på icke-diskriminerande basis. Ersättningen skall vara direkt, tillräcklig och faktisk. Mottagaren av ersättning är berättigad till gängse ränta på ersättningssumman fram till betalningsdagen. Också ersättning för utländska minoritetsdelägarskap betalas enligt samma principer. Ersättningsmottagaren har också rätt att snabbt göra expropriationsbeslutet stridigt vid en domstol eller någon annan behörig myndighet i värdstaten.

Artikel 7. I artikeln ingår bestämmelser för det fall att en investering som gjorts av en investerare från den andra avtalsslutande parten förorsakas förlust till följd av krig, revolt, nationellt nödläge, upplöpp eller

annan motsvarande störning. Om den avtalsslutande part som är värdstat på grund av detta betalar ersättningar till investerarna skall den andra avtalsslutande partens investerare medges en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som medges värdstatens egna investerare eller investerare från tredje land.

Värdstaten är enligt andra stycket dock under vissa tilläggsförutsättningar omedelbart ansvarig för sådan skada som förorsakas investerare från den andra avtalsslutande parten av värdpartens väpnade styrkor eller myndigheter genom beslagtagning eller förstöring av investerarnas egendom. Om ersättningsbeloppet och betalningssättet samt om det rättsskydd som investeraren åtnjuter bestäms som i artikel 6.

Artikel 8. I överenskommelsen garanteras fri överföring av kapital, avkastning, betalningar, ersättningar och förvärvsinkomst till utländska arbetstagare. Överföringen skall ske utan dröjsmål och utan begränsningar i en fritt konvertibel valuta enligt gällande marknadskurs. I artikeln bestäms också om fastställande av gängse kurs i undantagsfall och om den ränta som är berättigad på grund av dröjsmål som en avtalsslutande part orsakat. Den avtalsslutande parten kan dock i enlighet med sina lagar och bestämmelser kräva anmälningar om överföring av valuta. En avtalsslutande part kan också skydda borgenärernas rättigheter eller säkra verkställandet av den dom som ges i en rättegång om det sker på ett icke-diskriminerande sätt och i god tro.

Artikel 9. Om en avtalsslutande part eller ett organ som den utsett har beviljat en investering på den andra avtalsslutande partens territorium garanti eller annan motsvarande förbindelse och på denna grund blivit ersättningsskyldig, övergår rättigheterna gällande investeringen i fråga till den förstnämnda avtalsstaten som blivit betalningsskyldig. Dessa rättigheter utövar den genom att den övertagit den andra avtalsslutande partens rättigheter själv eller genom ett organ som den utsett i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

Artikel 10. Enligt artikeln förhandlar de

avtalsslutande parterna sinsemellan på begäran av någondera avtalsslutande parten om frågor som gäller verkställigheten och tillämpningen av överenskommelsen.

Artikel 11. I artikeln fastställs tillvägagångssätt för avgörande av tvister mellan en avtalsslutande part och en investerare från den andra avtalsslutande parten. I början av artikeln konstateras att förhandlingar prioriteras i tvistsituationer. Om förhandlingarna inte inom tre månader leder till ett avgörande kan investeraren hänskjuta tvisten till en behörig domstol hos värdlandet eller till skiljeförfarande.

När en investerare tar till skiljeförfarande kan tvisten hänskjutas till skiljeförfarande vid Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID), till skiljeförfarande enligt reglerna för den kompletterande facilitet som tillämpas vid ICSID, om endast den ena avtalsslutande parten är medlem i ICSID eller till en annan skiljedomstol som upprättas i enlighet med bestämmelserna om skiljeförfarande, antagna av Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), om inte parterna i tvisten kommer överens om något annat. Valet är slutgiltigt.

De avtalsslutande parterna förbinder sig att inte i något skede av skiljeförfarandet invända mot att investeraren på grundval av ett försäkringsavtal har fått ersättning för förlusten i fråga.

De avtalsslutande parterna erkänner att de avgivna domarna är slutgiltiga och bindande och verkställs på deras territorium.

Artikel 12. Artikeln gäller tvister som beror på de avtalsslutande parternas, dvs. regeringarnas, tolkning och tillämpning av avtalet och som enligt första stycket i artikeln i mån av möjlighet skall lösas förhandlingsvägen. Om en tvist inte kan lösas inom sex månader kan någon av de avtalsslutande parterna enligt andra stycket hänskjuta tvisten till en tillfällig skiljedomstol.

Bestämmelser gällande upprättande, sammansättning och tillvägagångssätt i fråga om skiljedomstolen ingår i styckena 3-6.

Artikel 13. Enligt artikeln behandlar de avtalsslutande parterna i enlighet med sin lagstiftning de ansökningar om tillstånd som

hänför sig till investeringar gynnsamt och utfärdar uppehålls- och arbetstillstånd för nyckelpersonalen och dess familjemedlemmar.

Artikel 14. Investeringar som gjorts av en avtalsslutande parts investerare garanteras i jämförelse med bestämmelserna i denna överenskommelse bättre rättigheter när de enligt förpliktelse i nationell lagstiftning eller internationell rätt är berättigade därtill.

Artikel 15. Enligt artikeln tillämpas bestämmelserna i överenskommelsen på både framtida investeringar och investeringar som gjorts före överenskommelsens ikraftträdande. Överenskommelsen gäller dock inte anspråk som uppstått före överenskommelsens ikraftträdande eller anspråk som har avgjorts före överenskommelsens ikraftträdande. Bestämmelserna i överenskommelsen tillämpas också då länderna inte upprätthåller diplomatiska eller konsulära förbindelser.

Artikel 16. Enligt artikeln får överenskommelsen inte hindra en avtalsslutande part från att vidta sådana åtgärder som behövs för att skydda landets grundläggande säkerhet i internationella nödlägen eller för att upprätthålla den allmänna ordningen eller sådana åtgärder som behövs om människors, djurs eller växternas liv eller hälsa står hotade. Detta befriar dock inte de avtalsslutande parterna från ersättningsskyldigheten i expropriationsfall eller från ersättning för de skador som uppstått på grund av onödig användning av maktmedel.

Artikel 17. Artikeln innehåller de sedvanliga slutbestämmelserna om överenskommelsens ikraftträdande. Överenskommelsen träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då båda avtalsslutande parterna har underrättat varandra om uppfyllandet av de konstitutionella villkoren för sättande i kraft. Överenskommelsen är i kraft i tjugo år och skall därefter fortfarande gälla under samma villkor till dess någondera av de avtalsslutande parterna meddelar den andra avtalsslutande parten sin avsikt att säga upp överenskommelsen om en tid av tolv månader. Den s.k. skyddstiden efter uppsägningen är femton år.

För att överenskommelsen skall träda i kraft krävs riksdagens godkännande.

Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 31 oktober 2002. Utrikeshandelsminister Jari Vilén undertecknade överenskommelsen för Finlands del och handels- och industriminister Jesaya Nyamu för Namibias del.

2.Lagförslag

Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med republiken Namibia om främjande av och skydd för investeringar I 95 § 1 mom. grundlagen förutsätts att sådana bestämmelser i internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen nationellt sätts i kraft genom en särskild lag.

Propositionen innehåller ett förslag till blankettlag.

1 §. Genom 1 § i lagförslaget sätts de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen i kraft.

2 §. Närmare bestämmelser kan ges genom förordning av statsrådet.

3 §. Om ikraftträdandet bestäms genom förordning av republikens president. Lagen avses sättas i kraft samtidigt som överenskommelsen.

3.Ikraftträdande

Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. Det i propositionen ingående förslaget till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president samtidigt som överenskommelsen.

4.Behovet av riksdagens samtycke och lagstiftningsordning

Enligt 94 § 1 mom. grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella

förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis skall en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller är sådan att om den enligt grundlagen skall föreskrivas i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse om en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

I artikel 1 i överenskommelsen definieras de begrepp som använts i överenskommelsen. De bestämmelser som indirekt påverkar innehållet i och tillämpningen av de materiella bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen hör till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 1 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen och förutsätter riksdagens samtycke.

Enligt artikel 6 i överenskommelsen får en avtalsslutande part expropriera investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare endast på villkor som närmare bestäms i artikeln. I artikeln ingår dessutom bestämmelser om ersättningar som betalas med anledning av en dylik åtgärd och om räntor som hänför sig till dessa ersättningar. Enligt 15 § grundlagen är vars och ens egendom tryggad och angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag. Därtill kan de ovan nämnda bestämmelserna i artikeln om betalning av ersättningar delvis stå i strid med expropriationslagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 6 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen.

Enligt andra stycket i artikel 7 i

överenskommelsen har en avtalsslutande part under vissa förutsättningar ett omedelbart ansvar för en skada som dess väpnade styrkor eller myndigheter har förorsakat genom att lägga beslag på eller förstöra en sådan investering eller en del av den som en investerare från den andra avtalsslutande parten har gjort. Enligt 37 § 1 mom. beredskapslagen (198/2000) betalas full ersättning till den som lidit skada med anledning av åtgärder som vidtagits med stöd av lagen. Enligt 2 mom. i paragrafen skall dock endast en skälig ersättning betalas, om skadan med beaktande av den skadelidandes förmögenhetsförhållanden och andra omständigheter skall anses vara liten eller om stats- eller samhällsekonomiska skäl på grund av skadornas stora mängd oundgängligen kräver det. Bestämmelserna i artikel 7 i överenskommelsen tillsammans med bestämmelserna i artikel 6 kan stå i strid med bestämmelserna om ersättning i beredskapslagen eller kan åtminstone med begränsande av statsrådets prövning inverka på det sätt varpå bestämmelserna i beredskapslagen tillämpas. Bestämmelserna hör därför till området för lagstiftningen.

I artikel 11 i överenskommelsen bestäms om det förfarande som skall iaktas i fråga om tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part. De avtalsslutande parterna godkänner utöver sina egna domstolars behörighet även skiljedomstolarnas behörighet i fråga om tvister som gäller investeringar. Skiljedomarna är slutgiltiga och bindande. Vid det skiljeförfarande som avses i artikeln kan på ett sätt som är bindande för Finland bli fastställt på vilket sätt en viss sådan bestämmelse i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen skall tolkas. Bestämmelserna i artikel 11 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 12 i överenskommelsen kan sådana tvister mellan de avtalsslutande parterna som gäller tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen avgöras vid ett särskilt skiljeförfarande. En skiljedomstols beslut är bindande och kan gälla frågor som i Finland hör till området för lagstiftningen. Vid det skiljeförfarande

som avses i artikeln kan på ett sätt som är bindande för Finland bli fastställt på vilket sätt en viss sådan bestämmelse i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen skall tolkas. En sådan juridiskt bindande tolkning kan anses i viss mån beröra även statens suveränitet och höra till området för lagstiftningen.

I det avsnitt som behandlar nuläget i den allmänna motiveringen har Finlands gällande överenskommelser om skydd för investeringar räknats upp. Lagarna om sättande i kraft av de bestämmelser i alla överenskommelser som hör till området för lagstiftningen har stiftats i sedvanlig lagstiftningsordning. Den överenskommelse som nu behandlas om främjande av och skydd för investeringar med republiken Namibia avviker inte från gällande

överenskommelser på några viktiga punkter när det gäller lagstiftningsordningen. Det i propositionen ingående lagförslaget kan därför godkännas i samma lagstiftningsordning som en vanlig lag.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

att Riksdagen godkänner den i Helsingfors den 31 oktober 2002 mellan republiken Finlands regering och republiken Namibias regering ingångna överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med republiken Namibia om främjande av och skydd för investeringar

I enlighet med riksdagens beslut förestrivs:

1 §
De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 31 oktober 2002 mellan republiken Finlands regering och republiken Namibias regering ingångna överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §
Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §
Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 3 december 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikeshandelsminister *Jari Vilén*

*Bilaga**(Översättning)***ÖVERENSKOMMELSE**

**mellan republiken Finlands regering och
republiken Namibias regering om
främjande av och skydd för investeringar**

Republiken Finlands regering och republiken Namibias regering, nedan "de avtalsslutande parterna",

SOM ÄR MEDVETNA om behovet att skydda investeringar som gjorts av den ena avtalsslutande partens investerare på den andra avtalsslutande partens territorium på icke-diskriminerande basis,

SOM VILL ÖKA det ekonomiska samarbetet mellan de avtalsslutande parterna i fråga om sådana investeringar som den ena avtalsslutande partens medborgare och företag har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium,

SOM ÄR MEDVETNA om att en överenskommelse om den behandling som medges sådana investeringar främjar överföring av privat kapital och de båda avtalsslutande parternas ekonomiska utveckling,

SOM ÄR ÖVERENS om att fasta ramar för investeringar främjar en så effektiv användning som möjligt av de ekonomiska resurserna och förbättrar levnadsstandarden,

SOM ÄR MEDVETNA om att utvecklandet av ekonomiska kontakter och affärskontakter kan främja respekterandet av internationellt erkända rättigheter som hänför sig till arbetslivet,

SOM ÄR ÖVERENS om att dessa mål kan nås utan att avkall ges på de krav som anknyter till allmänt tillämpliga åtgärder beträffande hälsan, säkerheten och miljön, och

som har beslutat att ingå en överenskommelse om främjande av och skydd för investeringar,

AGREEMENT

**between the Government of the Republic
of Finland and the Government of the
Republic of Namibia on the Promotion
and Protection of Investments**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Namibia, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

RECOGNISING the need to protect investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party on a non-discriminatory basis;

DESIRING to promote greater economic cooperation between them, with respect to investments by nationals and companies of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNISING that agreement on the treatment to be accorded such investments will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties;

AGREEING that a stable framework for investments will contribute to maximising the effective utilisation of economic resources and improve living standards;

RECOGNISING that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognised labour rights;

AGREEING that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the promotion and protection of investments;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

HAR KOMMIT ÖVERENS OM
FÖLJANDE:

Artikel 1

Definitioner

Vid tillämpningen av denna överenskommelse avses följande:

1. Begreppet "investering" omfattar alla slag av tillgångar som har etablerats eller anskaffats av investerare från en avtalsslutande part på den andra avtalsslutande partens territorium i enlighet med den sistnämnda avtalsslutande partens lagar och bestämmelser, och begreppet omfattar i synnerhet, men inte uteslutande,

a) lös och fast egendom eller äganderätter, såsom inteckning, pant- och retentionsrätt, hyres- och arrenderätt, nyttjanderätt samt andra motsvarande rättigheter,

b) aktier och masskuldebrev i företag eller andra andelar i företag,

c) rätt till pengar som använts till att höja det ekonomiska värdet eller en på överenskommelsen baserad rätt till prestationer av ekonomiskt värde som direkt hänför sig till en investering,

d) immateriella rättigheter, såsom patent, upphovsrätt, tekniska processer, varumärken, industriella mönsterrättigheter, firmor, know-how och goodwill, och

e) koncessioner som baserar sig på lag, förvaltningsåtgärder eller avtal som ingåtts med behörig myndighet, däri inbegripet tillstånd att prospektera, ta i bruk, utvinna eller exploatera naturtillgångar.

Sådana investeringar som en juridisk person från den ena avtalsslutande parten har gjort på denna avtalsslutande parts territorium, men som de facto ägs eller kontrolleras av investerare från den andra avtalsslutande parten, skall också anses som investeringar som gjorts av investerare från den sistnämnda avtalsslutande parten, om de har gjorts i enlighet med den förstnämnda avtalsslutande partens lagar och bestämmelser.

Förändringar i den form i vilken tillgångar investeras eller återinvesteras påverkar inte tillgångarnas karaktär av investeringar, förutsatt att förändringen genomförs i enlighet med de lagar och bestämmelser som

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party, including in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, liens, pledges, leases, usufruct and similar rights;

(b) shares, stocks, debentures or other form of participation in a company;

(c) title to money used to create economic value or to any performance under contract having an economic value and associated with an investment;

(d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, technical processes, trade marks, industrial designs, business names, geographical indications, know-how, and goodwill; and

(e) concessions conferred by law, by an administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Investments made in the territory of one Contracting Party by any legal entity of that same Contracting Party but actually owned or controlled by investors of the other Contracting Party shall likewise be considered investments of investors of the latter Contracting Party if they have been made in accordance with the laws and regulations of the former Contracting Party.

Any change in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments provided that such change is in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment is made.

gäller för den avtalsslutande part på vars territorium investeringen gjorts.

2. Begreppet "avkastning" avser de penningbelopp som erhållits genom investeringen och omfattar i synnerhet, men inte uteslutande, vinster, dividender, räntor, royaltyer, vinst av överlåtelse av egendom eller naturaprestationer som hänför sig till investeringen.

Återinvesterad avkastning behandlas på samma sätt som en ursprunglig investering.

3. Begreppet "investerar" avser följande personer från någondera avtalsslutande parten som investerar på den andra avtalsslutande partens territorium i enlighet med den sistnämnda avtalsslutande partens lagstiftning och bestämmelserna i denna överenskommelse:

a) fysiska personer som är medborgare i någondera av de avtalsslutande parterna i enlighet med dennas lagstiftning och vars hemort ligger på endera avtalsslutande partens territorium, eller

b) juridiska personer, t.ex. bolag, sammanslutningar, firmor, ekonomiska föreningar, allmännyttiga inrättningar eller organisationer, som har bildats eller etablerats i enlighet med en avtalsslutande parts lagar och bestämmelser och som är registrerade och har sitt säte inom den ifrågavarande avtalsslutande partens territorium, oberoende av om deras syfte är att inbringa ekonomisk vinst och om deras ansvar har begränsats eller inte.

4. Begreppet "territorium" avser till en avtalsslutande part hörande landområden, inre territorialvatten och territorialhav och luftrummet ovanför dem samt havszonerna utanför territorialhavet, inbegripet havsbotten och dess inre, över vilka denna avtalsslutande part i enlighet med sin gällande nationella lagstiftning och internationell rätt utövar suveräna rättigheter eller jurisdiktion beträffande undersökningen och utnyttjandet av naturtillgångarna i dessa områden.

Artikel 2

Främjande av och skydd för investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten främjar

2. The term "returns" means the amounts yielded by investments and shall in particular, though not exclusively, include profits, dividends, interest, royalties, capital gains or any payments in kind related to an investment.

Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

3. The term "investor" means for either Contracting Party, the following subjects who invest in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws of the latter Contracting Party and the provisions of this Agreement:

(a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws and domiciled within the territory of either Contracting Party or

(b) any legal entity such as company, corporation, firm, partnership, business association, institution or organisation, incorporated or constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and registered and having its seat within the jurisdiction of that Contracting Party, irrespective of whether or not for profit and whether its liabilities are limited or not.

4. The term "territory" means the land territory, internal waters and territorial sea of the Contracting Party and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea, including the seabed and subsoil, over which that Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall, in accordance with its laws and regulations, admit such investments.

2. Each Contracting Party shall in its territory

inom sitt territorium investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare och tillåter sådana investeringar i enlighet med sina lagar och bestämmelser.

2. Vardera avtalsslutande parten skall inom sitt territorium medge en rättvis behandling samt fullständigt och kontinuerligt skydd och full och kontinuerlig säkerhet för investeringar som görs av investerare från den andra avtalsslutande parten och avkastningen från dem.

3. Ingendera avtalsslutande parten får på sitt territorium genom oskäligen eller godtyckliga åtgärder skada anskaffningen, utvidgandet, verksamheten, administrationen, upprätthållandet, användningen, utnyttjandet eller försäljningen eller annan överlåtelse av investeringar som gjorts av investerare från den andra avtalsslutande parten.

Artikel 3

Öppenhetsprincipen

1. Vardera avtalsslutande parten skall publicera eller annars offentligen tillhandahålla sina lagar, bestämmelser och i tillämpliga delar sina förvaltningsbeslut samt allmänt tillämpliga beslut från sin domstol och internationella överenskommelser som kan inverka på investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare inom dess territorium.

2. Ingen bestämmelse i denna överenskommelse förpliktar en avtalsslutande part att lämna ut uppgifter som är konfidentiella eller hänför sig till ägande eller att ge tillträde till sådana uppgifter, inklusive uppgifter om enskilda investerare eller investeringar, vilkas röjande skulle skada lagtillsynen eller strida mot den avtalsslutande partens lagstiftning om handlingars offentlighet eller skada enskilda investerares legitima kommersiella intressen.

Artikel 4

Behandling av investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten skall beträffande anskaffning, utvidgande, verksamhet, administration, upprätthållande,

accord to investments and returns of investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.

3. Neither Contracting Party shall in its territory impair by unreasonable or arbitrary measures the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments of investors of the other Contracting Party.

Article 3

Transparency

1. Each Contracting Party shall publish or otherwise make publicly available its laws, regulations, administrative rulings where applicable and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Contracting Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, including information concerning particular investors or investments, the disclosure of which would impede law enforcement or be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular investors.

Article 4

Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to its own investors and their investments with respect to the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments.

användning, utnyttjande och försäljning eller annan överlåtelse som hänför sig till investeringar medge investerare från den andra avtalsslutande parten och investeringar som görs av dem en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som parten medger sina egna investerare och deras investeringar.

2. Vardera avtalsslutande parten skall beträffande etablering, anskaffning, utvidgande, verksamhet, administration, upprätthållande, användning, utnyttjande och försäljning eller annan överlåtelse som hänför sig till investeringar medge investerare från den andra avtalsslutande parten och investeringar som görs av dem en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som parten medger investerare från ett land som har ställning som mest gynnad nation och deras investeringar.

3. Vardera avtalsslutande parten skall medge investerare från den andra avtalsslutande parten och deras investeringar en behandling enligt stycke 1 och 2 i denna artikel, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren eller dennes investeringar.

4. Ingendera avtalsslutande parten skall på sitt territorium mot investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare vidta tvingande åtgärder beträffande anskaffning av material, produktionsmedel, verksamhet, transporter eller marknadsföring av produkter, eller uppställa motsvarande bestämmelser som har oskäligen eller godtyckliga verkningar.

5. Utan hinder av vad som bestäms i stycke 1 i denna artikel kan vardera avtalsslutande parten i enlighet med sina lagar och bestämmelser meddela att en viss affärsverksamhet eller rörelsegren reserverats enbart för ifrågavarande avtalsslutande parts egna investerare, dock förutsatt att en sådan anmälan

a) är avsedd att enbart främja den verksamhet som små och medelstora företag bedriver, b) inte försvagar sådana rättigheter som redan hade samband med investeringen eller som den andra avtalsslutande partens investerare redan hade vid tidpunkten för anmälan.

Artikel 5

2. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to investors of the most favoured nation, and to the investments of investors of the most favoured nation, with respect to the establishment, acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment, and sale or other disposal of investments.

3. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments the better of the treatment required by paragraph 1 and paragraph 2 of this Article, whichever is the more favourable to the investors or investments.

4. Neither Contracting Party shall in its territory impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having unreasonable or arbitrary effects.

5. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, neither Contracting Party shall be precluded from designating, in accordance with its laws and regulations a business or category of business as reserved for its own investors provided that such designation:

a) is made for the purpose of promoting small and medium sized businesses only; and (b) shall not negatively affect the rights which at the time of designation have already accrued to an investment or an investor of the other Contracting Party.

Article 5

Exemptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors and to the investments by investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, prefer-

Undantag

Bestämmelserna i denna överenskommelse skall inte anses förplikta en avtalslutande part att medge den andra avtalslutande partens investerare eller dessas investeringar fördelar av en behandling, en preferens eller ett privilegium med stöd av existerande eller framtida

- a) frihandelsområden, tullunioner, gemensamma marknader, ekonomiska och monetära unioner eller motsvarande regionala överenskommelser om ekonomisk integration, inbegripet regionala arbetsmarknadsavtal, som någondera avtalslutande parten är eller kan bli part i,
- b) överenskommelser för undvikande av dubbelbeskattning eller andra internationella överenskommelser som helt eller huvudsakligen hänför sig till beskattning,
- c) multilaterala överenskommelser som helt eller huvudsakligen hänför sig till investeringar,
- d) arrangemang, vars syfte är att underlätta den ekonomiska verksamheten på gränsområden.

Artikel 6

Expropriation

1. Investeringar som gjorts av investerare från den ena avtalslutande parten på den andra avtalslutande partens territorium får inte exproprieras eller nationaliseras eller göras till föremål för andra direkta eller indirekta åtgärder med motsvarande effekt som expropriation eller nationalisering (nedan "expropriation"), om inte åtgärden vidtas i allmänt intresse, på icke-diskriminerande basis, med iakttagande av vederbörligt rättsligt förfarande och mot betalning av direkt, tillräcklig och faktisk ersättning.
2. Ersättningen skall motsvara den exproprierade investeringens värde omedelbart innan expropriationen gjordes eller innan expropriationen eller hotet om expropriation blev allmänt känt, beroende på vilken tidpunkt som infallit tidigare. Värdet bestäms enligt allmänt godtagna grunder för fastställande av värdet, med beaktande av bl.a. det investerade kapitalet, det faktiska

ence or privilege by virtue of any existing or future:

- (a) free trade area, customs union, common market, economic and monetary union or other similar regional economic integration agreement, including regional labour market agreements to which one of the Contracting Parties is or may become a party;
- (b) agreement for the avoidance of double taxation or other international agreement relating wholly or mainly to taxation;
- (c) multilateral agreement relating wholly or mainly to investments;
- (d) arrangement to facilitate economic activity in frontier regions.

Article 6

Expropriation

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other measures, direct or indirect, having an effect equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation"), except for a purpose which is in the public interest, on a non-discriminatory basis, in accordance with due process of law and against prompt, adequate and effective compensation.
2. Such compensation shall amount to the value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation or impending expropriation was taken or became public knowledge, whichever is the earlier. The value shall be determined in accordance with generally accepted principles of valuation taking into account, inter alia, the capital invested, replacement value, appreciation, current returns, the projected flow of future returns, goodwill and other relevant factors.
3. Compensation shall be fully realisable and shall be paid without delay. It shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment

återanskaffningsvärdet, värdestegringen, den nuvarande avkastningen, den förväntade senare avkastningen, goodwill och andra viktiga faktorer.

3. Ersättningen skall kunna realiserats helt och hållet, och den skall betalas utan dröjsmål. Ersättningen omfattar ränta enligt marknadsräntan för betalningsvalutan från det datum då de exproprierade tillgångarna gick förlorade till betalningsdagen.

4. Om en avtalsslutande part exproprierar ett sådant företags tillgångar som har grundats eller bildats i enlighet med den gällande lagstiftningen på denna parts eget territorium och i vilket investerare från den andra avtalsslutande parten äger aktier, garanterar den avtalsslutande parten att bestämmelserna i styckena 1-3 i denna artikel tillämpas i tillämpliga delar för att garantera att det till den andra avtalsslutande partens investerare, vilka äger ifrågavarande aktier, betalas ersättning för deras investeringar.

5. Om ett samföretag som grundats på någondera avtalsslutande partens territorium blir föremål för expropriation, skall den ersättning som betalas till investerare från den andra avtalsslutande parten räknas ut på grundval av hur stor andel investeraren har i samföretaget enligt företagets stiftelseurkund.

6. En investerare vars investeringar exproprieras har rätt att utan dröjsmål få sitt fall behandlat av en judiciell myndighet eller andra behöriga myndigheter hos den berörda avtalsslutande parten samt rätt att få sina investeringars värde bestämt i enlighet med principerna i denna artikel.

Artikel 7

Ersättning av förluster

1. Den ena avtalsslutande parten skall i fråga om restitution, gottgörelse, ersättning eller andra arrangemang medge investerare från den andra avtalsslutande parten, vars investeringar på den berörda avtalsslutande partens territorium förorsakas förlust till följd av krig eller annan väpnad konflikt, nationellt nödläge, uppror, revolt eller upplopp på territoriet, en behandling som är minst lika

from the date of dispossession of the expropriated property until the date of actual payment.

4. Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which was incorporated or constituted under the law in force in its own territory, and in which investors of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph 1 to 3 of this Article are applied to the extent necessary to ensure compensation in respect of their investments to such investors of the other Contracting Party who are owners of those shares.

5. In case that the object of expropriation is a joint-venture constituted in the territory of one of the Contracting Parties, the compensation to be paid to the investor of the other Contracting Party shall be calculated taking into account the share of such investor in the joint-venture in accordance with its basic documents.

6. The investor whose investments are expropriated shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investments by a judicial or other competent authority of that Contracting Party, in accordance with the principles set out in this Article.

Article 7

Compensation for Losses

1. Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment no less favourable than the one accorded by the latter Contracting Party to its own investors or investors of the most favoured nation, whichever, according to the investor, is the more favourable to him.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory

förmånlig som den som parten medger sina egna investerare eller investerare från ett land som har ställning som mest gynnad nation, beroende på vilken behandling som enligt investeraren är förmånligare för denne.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av stycke 1 i denna artikel skall den ena avtalsslutande partens investerare som i en sådan situation som avses i stycket lider förluster på den andra avtalsslutande partens territorium till följd av

a) att den sistnämnda avtalsslutande partens väpnade styrkor eller myndigheter har lagt beslag på deras investering eller en del av den, eller

b) att den sistnämnda avtalsslutande partens väpnade styrkor eller myndigheter har förstört deras investering eller en del av den utan att detta orsakats av strider eller att situationen i övrigt hade krävt detta,

av den sistnämnda avtalsslutande parten medges restitution eller ersättning som i vardera fallet skall vara direkt, tillräcklig och faktisk, och i ersättningen skall ingå ränta enligt marknadsräntan för betalningsvalutan från datumet för beslagtagningen eller förstörelsen fram till betalningsdagen.

3. Investerare vilkas investeringar förorsakas förluster enligt denna artikel har rätt att utan dröjsmål få sitt fall behandlat av de judiciella myndigheterna eller andra behöriga myndigheter hos den berörda avtalsslutande parten samt rätt att få sina investeringars värde bestämt enligt principerna i denna artikel.

Artikel 8

Fri överföring

1. Vardera avtalsslutande parten skall garantera investerare från den andra avtalsslutande parten rätt till fri överföring av investeringar till och från sitt territorium. Överföringsbetalningar i anslutning till investeringar skall i synnerhet, men inte uteslutande, omfatta

a) grundkapital samt ytterligare belopp som är avsedda för upprätthållande, utvecklande eller utvidgande av en investering,
b) avkastning,

of the other Contracting Party, resulting from:

(a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or

(b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded by the latter Contracting Party a restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective and, with respect to compensation, shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment from the date of requisitioning or destruction until the date of actual payment.

3. Investors whose investments suffer losses in accordance with this Article, shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investments by a judicial or other competent authority of that Contracting Party, in accordance with the principles set out in this Article.

Article 8

Free Transfer

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory, of their investments. Transfer payments related to investments shall include in particular, though not exclusively:

(a) principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment;

(b) returns;

(c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment, including the sale of shares;

(d) amounts required for the payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as management fees, licence fees or other similar expenses;

(e) repayment of loans; in the case of the Republic of Namibia after the repayment

- c) inkomster på grund av en total eller partiell försäljning eller överlåtelse av en investering, inbegripet inkomster på grund av försäljning av aktier,
- d) belopp för betalning av omkostnader till följd av investeringens verksamhet, såsom förvaltningsersättningar, licensavgifter och andra motsvarande kostnader,
- e) återbetalningar av lån; när det gäller republiken Namibia efter det att Namibias Bank eller annan behörig myndighet har godkänt tidtabellen för återbetalning,
- f) ersättningar som betalas enligt artiklarna 6 och 7 i denna överenskommelse,
- g) betalningar till följd av biläggandet av tvister, och
- h) lagliga löner till personal som i samband med en investering anställts från utlandet.

2. Vardera avtalsslutande parten skall också säkerställa att överföringar enligt stycke 1 i denna artikel verkställs utan begränsningar och dröjsmål i en fritt konvertibel valuta och enligt den marknadskurs som dagen då överföringen görs gäller för den valuta som skall överföras, samt att överföringarna kan göras omedelbart.

3. En överföring anses ha skett utan dröjsmål på det sätt som avses i artikel 6 och 8 då den gjorts på sådan tid som i allmänhet krävs för formaliteter i samband med överföringar.

4. I avsaknad av en marknadskurs skall den växelkurs som senast har tillämpats för konvertering av valutorna till särskilda dragningsrätter användas.

5. Om en överföring dröjer av orsaker som föranleds av en av de avtalsslutande parterna, skall i överföringen ingå ränta enligt den marknadskurs som gäller för valutan i fråga från den dag då överföringen begärdes fram till den dag då överföringen gjordes.

6. Utan hinder av vad som bestäms i denna artikel kan vilken som helst av de avtalsslutande parterna ha lagar och bestämmelser som förutsätter anmälan om överföring av valuta.

7. Vilken som helst av de avtalsslutande parterna kan skydda borgenärernas rättigheter eller säkra verkställandet av den dom som ges i en rättegång i ärendet genom att rättvist, på

schedule has been approved by the Bank of Namibia or other competent authority;

(f) compensation payable pursuant to Articles 6 and 7;

(g) payments arising out of the settlement of a dispute;

(h) legitimate earnings of foreign nationals engaged from abroad and working in connection with an investment.

2. Each Contracting Party shall further ensure that transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction or delay in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer with respect to the currency to be transferred and shall be immediately transferable.

3. A transfer shall be deemed to have been made "without delay" within the meaning of Article 6 and Article 8 if effected within such a period as is normally required for the completion of transfer formalities.

4. In the absence of a market rate of exchange, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversion of the currencies into Special Drawing Rights.

5. In case of delay in transfer caused by the host Contracting Party, transfers shall also include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date on which the transfer was requested until the date of actual transfer.

6. Notwithstanding the provisions of this Article, either Contracting Party may maintain laws and regulations requiring reports of currency transfer.

7. Either Contracting Party may protect the rights of creditors or ensure the satisfaction of judgements in adjudicatory proceedings, through the equitable, non-discriminatory and good faith application of its law.

Article 9

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in

icke-diskriminerande basis samt i god tro tillämpa sin lagstiftning.

Artikel 9

Substitution

Om en avtalsslutande part eller ett organ som den utsett erlägger en betalning på grundval av ett ersättningsansvar eller ett garanti- eller försäkringsavtal som ansluter sig till en investering på den andra avtalsslutande partens territorium, skall den sistnämnda avtalsslutande parten godkänna att investerarens rättigheter och anspråk övergår till den förstnämnda avtalsslutande parten eller ett organ som den utsett samt att den förstnämnda avtalsslutande parten eller ett organ som den utsett kan begagna sig av rättigheterna och genomföra anspråken enligt principen om substitution i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

Artikel 10

Förhandlingar

De avtalsslutande parterna förhandlar sinesmellan på begäran av någondera avtalsslutande parten om verkställigheten av denna överenskommelse och för att dryfta sådana frågor som kan uppstå till följd av överenskommelsen. Sådana förhandlingar förs mellan de avtalsslutande parternas behöriga myndigheter på en sådan plats och vid en sådan tidpunkt som parterna har kommit överens om på behörigt sätt.

Artikel 11

Twister mellan en investerare och avtalsslutande part

1. Juridiska tvister som uppkommer mellan en avtalsslutande part och en investerare från den andra avtalsslutande parten och som direkt beror på en investering skall avgöras genom förlikning mellan parterna i tvisten.
2. Om tvisten inte har avgjorts inom tre (3) månader från den dag då någondera parten

respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such an investor to the former Contracting Party or its designated agency, and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 10

Consultations

The Contracting Parties shall, at the request of either Contracting Party, hold consultations for the purpose of reviewing the implementation of this Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties at a place and at a time agreed on through appropriate channels.

Article 11

Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Any legal dispute arising directly from an investment between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party should be settled amicably between the two parties concerned.
2. If the dispute has not been settled within three (3) months from the date on which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be submitted:
 - (a) to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made; or
 - (b) to arbitration by the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), established by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States,

skriftligen har tillkännagivit tvisten, kan den enligt investerarens val hänskjutas

a) till en behörig domstol hos den avtalsslutande part på vars territorium investeringen har gjorts, eller

b) till skiljeförfarande vid Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID), som upprättats genom den konvention om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i en annan stat som öppnades för undertecknande i Washington den 18 mars 1965, eller

c) till skiljeförfarande enligt reglerna för den kompletterande facilitet som tillämpas vid Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister, om endast den ena avtalsslutande parten har undertecknat den konvention som avses i punkt b i detta stycke, eller

d) till en ad hoc-skiljedomstol som upprättas i enlighet med bestämmelserna om skiljeförfarande, antagna av Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), om inte parterna i tvisten kommer överens om något annat.

3. En investerare som har hänskjutit en tvist till en nationell domstol kan dock ytterligare hänskjuta ärendet till en sådan skiljedomstol som anges i stycke 2 punkt b-d i denna artikel, om investeraren, innan en nationell domstol har avgett dom i målet, uppger sig avstå från att fallet behandlas vid en nationell rättegång och drar bort fallet.

4. Vardera avtalsslutande parten ger sitt oåterkalleliga samtycke till att tvisten hänskjuts till internationellt skiljeförfarande i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

5. Ingendera avtalsslutande parten som är part i en tvist kan i något skede av skiljeförfarandet eller verkställandet av skiljedomen invända mot att den investerare som är den andra parten i tvisten på grundval av en försäkring har fått en gottgörelse som helt eller delvis täcker dennes förluster.

6. Skiljedomen är slutgiltig och bindande för de båda parterna i tvisten, och den skall verkställas enligt nationell lagstiftning.

Artikel 12

opened for signature at Washington on 18 March 1965; or

(c) to arbitration by the Additional Facility of the Centre for the Settlement of Investment Disputes, if only one of the Contracting Parties is a signatory to the Convention referred to in subparagraph (b) of this paragraph; or

(d) to an ad hoc arbitration tribunal which, unless otherwise agreed on by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

3. An investor who has submitted the dispute to a national court may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraphs 2 (b) to (d) of this Article if, before a judgement has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

4. Each Contracting Party hereby gives its irrevocable consent to the submission of a dispute to international arbitration in accordance with the provisions of this Article.

5. Neither of the Contracting Parties, which is a party to a dispute, can raise an objection, at any phase of the arbitration procedure or of the execution of an arbitral award, on account of the fact that the investor, which is the other party to the dispute, has received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

6. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and shall be enforced in accordance with national law.

Article 12

Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of ei-

Twister mellan de avtalsslutande parterna

1. Twister mellan de avtalsslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse skall i mån av möjlighet lösas på diplomatisk väg.

2. Om en tvist inte kan lösas på detta sätt inom sex (6) månader från den dag då någondera avtalsslutande parten har begärt förhandlingar, skall den på begäran av någondera avtalsslutande parten hänskjutas till en skiljedomstol.

3. Skiljedomstolen upprättas enligt följande för varje enskilt fall. Inom två (2) månader från det att begäran om skiljeförfarande har mottagits skall vardera avtalsslutande parten utse en medlem till skiljedomstolen. Dessa två medlemmar väljer en medborgare i ett tredje land som efter godkännande av vardera avtalsslutande parten utses till ordförande för skiljedomstolen. Ordföranden utses inom fyra (4) månader från den dag då de två andra medlemmarna har utsetts.

4. Om de utnämningar som behövs inte har skett inom de tidsfrister som nämns i stycke 3 i denna artikel, kan vilken som helst av de avtalsslutande parterna, om någon annan överenskommelse inte föreligger, be presidenten i Internationella domstolen att verkställa de behövliga utnämningarna. Om presidenten i Internationella domstolen är medborgare i någondera avtalsslutande parten eller annars förhindrad att fullgöra uppgiften, ombeds den i fråga om antalet tjänsteår följande medlem i Internationella domstolen som inte är medborgare i någondera avtalsslutande parten och som inte heller på annat sätt är förhindrad att fullgöra uppgiften, att verkställa de behövliga utnämningarna.

5. Skiljedomstolen skall fatta sitt beslut med enkel röstmajoritet. Skiljedomstolens beslut är slutgiltiga och bindande för vardera avtalsslutande parten. Vardera avtalsslutande parten skall bära kostnaderna för den medlem som den utsett och för sin representation i skiljeförfarandet. Kostnaderna för ordföranden och andra eventuella kostnader skall bäras till lika delar av vardera avtalsslutande parten. Skiljedomstolen kan fatta ett avvikande beslut beträffande fördelningen av kostna-

ther Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within four (4) months from the date of appointment of the other two members.

4. If any necessary appointment has not been made within the periods specified in paragraph 3 of this Article, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member appointed by that Contracting Party and of its representation at the arbitral proceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share of the cost of the Chairman, as well as any other costs. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

6. Issues subject to dispute referred to in paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with the provisions of this Agreement and the generally recognised principles of international law.

derna. Till alla övriga delar fattar skiljedomsstolen beslut om sina egna procedurregler.

6. Tvister som avses i stycke 1 avgörs enligt bestämmelserna i denna överenskommelse och de allmänt erkända principerna för internationell rätt.

Artikel 13

Tillstånd

1. Vardera avtalsslutande parten behandlar i överensstämmelse med sina lagar och bestämmelser gynnsamt de ansökningar om tillstånd som hänför sig till investeringar och överväger ändamålsenligt huruvida det skall beviljas sådana tillstånd som behövs på dess territorium för investeringar som görs av investerare från den andra avtalsslutande parten.

2. Om inte något annat följer av den avtalsslutande partens lagar och bestämmelser om inresa och vistelse i landet för utlänningar, beviljas de personer från den andra avtalsslutande parten som är i en investerares tjänst samt familjemedlemmar som bor med dessa ett tillstånd att resa in till den förstnämnda avtalsslutande partens territorium, vistas där och avlägsna sig från territoriet för att utöva verksamhet som hänför sig till investeringar på ifrågavarande avtalsslutande parts territorium.

Artikel 14

Tillämpning av andra bestämmelser

1. Om någondera avtalsslutande partens lagstiftning eller sådana förpliktelser under internationell rätt, som är i kraft eller som senare ingås mellan de avtalsslutande parterna utöver denna överenskommelse, innehåller generella eller specifika bestämmelser enligt vilka investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare kan medges en behandling som är förmånligare än den behandling om vilken föreskrivs i denna överenskommelse, skall sådana bestämmelser, såtillvida de är förmånligare för investe-

Permits

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat favourably any applications relating to investments and favourably consider granting the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.

2. Subject to its laws and regulations relating to the entry and sojourn of aliens, individuals working for an investor of one Contracting Party, as well as members of their household, shall be permitted to enter into, remain on and leave the territory of the other Contracting Party for the purpose of carrying out activities associated with investments in the territory of the other Contracting Party.

Article 14

Application of other Rules

1. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law, existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement, contain a regulation, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over this Agreement.

2. Each Contracting Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Contracting Party.

Article 15

raren, gälla före denna överenskommelse.

2. Vardera avtalsslutande parten skall iaktta de andra förpliktelser som den eventuellt har i fråga om en enskild investering som gjorts av en investerare från den andra avtalsslutande parten.

Artikel 15

Tillämpning av överenskommelsen

1. Denna överenskommelse tillämpas på alla investeringar som investerare från någondera avtalsslutande parten har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium, oberoende av om de har gjorts före denna överenskommelses ikraftträdande eller därefter, men den tillämpas inte på sådana tvister som har uppstått före överenskommelsens ikraftträdande och inte heller på sådana anspråk som har avgjorts före överenskommelsens ikraftträdande.

2. Bestämmelserna i denna överenskommelse tillämpas oberoende av om de avtalsslutande parterna upprätthåller diplomatiska förbindelser eller konsulära förbindelser.

Artikel 16

Almänna undantag

1. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra en avtalsslutande part från att vidta sådana åtgärder som behövs för att skydda partens vitala säkerhetsintressen under krig eller väpnad konflikt eller i något annat internationellt nödläge.

2. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra de avtalsslutande parterna från att vidta sådana åtgärder som behövs för upprätthållande av den allmänna ordningen eller sådana åtgärder som behövs om människors, djurs eller växters liv eller hälsa står hotade, dock förutsatt att sådana åtgärder inte genomförs på ett sätt som skulle utgöra godtycklig eller ogrundad diskriminering från en avtalsslutande parts sida eller medföra sådana dolda åtgärder som vidtas i investeringsbegränsande syfte.

3. Bestämmelserna i denna artikel gäller inte

Application of the Agreement

1. This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose or any claim which was settled before its entry into force.

2. The provisions of this Agreement shall apply irrespective of the existence of diplomatic or consular relations between the Contracting Parties.

Article 16

General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking any action necessary for the protection of its essential security interests in time of war or armed conflict, or other emergency in international relations.

2. Provided that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination by a Contracting Party, or a disguised investment restriction, nothing in this Agreement shall be construed as preventing the Contracting Parties from taking any measure necessary for the maintenance of public order or in circumstances of a threat to the life or health of humans, animals or plants.

3. The provisions of this Article shall not apply to Article 6, Article 7 or paragraph 1 (f) of Article 8 of this Agreement.

Article 17

Entry into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other when their constitutional requirements

artikel 6, artikel 7 eller artikel 8 stycke 1 punkt f i denna överenskommelse.

Artikel 17

Ikraftträdande, giltighetstid och uppsägning

1. De avtalsslutande parterna meddelar varandra när de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet av denna överenskommelse har uppfyllts. Överenskommelsen träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det senare meddelandet har mottagits.

2. Denna överenskommelse är i kraft under en tid av tjugo (20) år, och skall därefter fortfarande gälla till dess någondera av de avtalsslutande parterna genom en skriftlig underrättelse meddelar den andra avtalsslutande parten om sin avsikt att säga upp överenskommelsen om en tid av tolv (12) månader.

3. I fråga om investeringar som har gjorts före den dag då denna överenskommelse upphör att gälla, gäller att bestämmelserna i artiklarna 1-16 skall förbli i kraft under en tid av femton (15) år från den dag då överenskommelsen upphör att gälla.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna överenskommelse.

Upprättad i två exemplar på engelska i Helsingfors den 31 oktober 2002.

För Republiken Finlands
regering

För Republiken Namibias
regering

for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the last notification.

2. This Agreement shall remain in force for a period of twenty (20) years and shall thereafter remain in force until either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.

3. In respect of investment made prior to the date of termination of this Agreement the provisions of Articles 1 to 16 shall remain in force for a further period of fifteen (15) years from the date of termination of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at Helsinki on the 31st of October 2002 in the English language.

For the Government of the
Republic of Finland

For the Government of the
Republic of Namibia